

rende disponible Kræfter, baade for at redde nogle af de mest truede Mindesmærker og for tilige paa faa mange Punkter, som Omskændighederne maatte tillade det, at levedegjøre Opmærksomheden i videre Kreds for Mindesmærkernes Betydning og Virksomheden for deres fremtidige Bevaring.

I Genhold til den nævnte Opfordring fra Lolland, som skylldes praktiserende Læge B. Haderup i Næstov, har saaledes Professor Engelhardt som Arkæolog og Professor Magnus Petersen som Tegner paabegyndt Undersøgelsen af Lolland ved i Nørreherred at bereise omtrent 4 Kvadratmile. Der optoges Kort og en hel Del Tegninger over 192 Jordhøje, en mærkelig Stenkreds paa flad Mark, 23 Runddysser, Landdysser, Sættestuer og andre Mindesmærker, navnlig 4 Borgpladser, bl. A. af de bekjendte Ravnborg og Engelborg. Ved Undersøgelsen af Kirkerne opagedes en af de ældste Klokkeindskrifter i Danmark i Aunebe Kirke fra Aaret 1324, bestoet af Prior Kanutus i Hølsted Kloster. I Birket Kirke fandtes en sjelden gammel Præstestol, som senere er skjenket Museet for Oldsager af Entegrevinde Neventlov til Bedestruup. Fremninger af Mindesmærker bleve dels iværksatte og dels indledede.

I Baarsø Herred i Sjælland har Cand. philol. S. Müller og Arkitekt Laub undersøgt Bordingborg Kjøbstad og 9 Landsogne, nemlig: Bordingborg, Kallehave, Drælev, Øster-Egesborg, Mærn, Udby, Beldringe, Allerslev og Sungshoved, ialt $4\frac{1}{6}$ Kvadratmil med 10 Kirker. Tilsammen 612 Mindesmærker fra Oldtid og Middelalder ere undersøgte og affatte paa Matrikulsfort, hvorhos talrige Planer og Prospekter ere udførte. Paa det afføgte Omraade ere i Alt 119 Stendysser og Jordhøje væsentlig bevarede. Af disse Mindesmærker ere 27 fredebe fra ældre Tid, til hvilke nu 25 nye Fremninger ville blive søiede.

I Thune Herred ved Roskilde har Arkæologen og Tegneren, Professor Kornerup undersøgt Kirker og Oldtidsminder i følgende Sogne: Greve, Rillebrønne, Neerslev, Vindinge, Snoldale, Thune, Kaloslunde, Røgestrup, Havdrup, Solrød, Tersø og Skjensved. Af Oldtidsminder, der i dette Herred for største Delen bestaa af runde Gravhøje, uildels temmelig beffadigebe, ere 60 opførte paa Matrikulsfortene.

De 12 Kirker i Herredet ere undersøgte og 16 Tegninger optagne blandt Andet af 8 Hvelvingskapper i Neerslev Kirke med meget eiendommelige Kalkmalerier omtrent fra Midten af det 15de Aarhundrede.

Paa Langeland have Oldforskeren, Cand. mag. Henry Petersen og Arkitekt Løffler berejst Magleby, Tyggelev, Jodslette, Humble og Lindelse Sogne og derved afluttet deres isfor paabegyndte Undersøgelser af Den. Kort og Tegninger over en Mængde Stendysser og andre Minder om en stærk Bebyggelse i Stenalderen af Dens sydlige Del, i kjendelig Modsetning til dens nordlige, bleve optagne. Af de fra Ternalderen ellers her i Landet fjeldne Grave opagedes flere, navnlig i Stovene, betegne ved stensatte Kreds paa Banerne. Af andre mærkelige og ualmindelige Minder fra den sidste hedenske Tid fandtes en af de saakaldte Skibsetninger. Foruden de tidligere under Grevstabet freblyste Stendysser erhvervedes ved Gave til det Offentlige en af de smukkeste beliggende Dysser paa Den ved Hagbølle. Af Kirkerne frembyder navnlig Magleby en særlig Interesse ved sine smukke Søjleportaler og sin ornamenterede Soffel. Tegninger optoges over flere kirkelige Gjenstande og blandt dem af en hidtil ubekjendt tagformet Ligsten fra den tidligere Middelalder. Paa Højdværene til den katolske Altartavle i Lindelse fandtes tvende store, ret mærkelige Helgeninde-Malerier, for hvis Bevaring der ved Kirkens forestaaende Restauration nu vil blive draget Omsorg.

Fra Langeland udstrakte den samme Kommission sine Rejser til Laasinge. Skjøndt faa godt som alle Dysser og Høje, naar undtages Nesterne af et Par i Stovene, ere forsvundne, lykkes det dog at opnaa en Overfugt over Dens antikoariske Forhold, hvorom Grindringen saaledes i den yderste Tid er bevaret for Fremtiden. Dens tre Kirker i Bjerreby, Landet og Bredninge vise interessante oprindelige Former, og ikke lidet af deres Inventarier fra den katolske Tid var af arkæologisk Værd, saasom Degnestolen i Bjerreby og et derværende, aabenbart andetstedsfra hensat Brevskab fra det 15de Aarhundrede. En gammel Ligsten fra Landets Kirke i sønderbrudt Tilstand bevarede; den syntes at være samtidig med den nylig gjenopdagede Runelighsten i Bredninge. Ved Indfættelsen af en Kaffelovn i Landet Kirke er desværre dens mærkelige Portal med fjeldne Skulpturer borttaget fra dens oprindelige Plads.

Som Tillæg til disse Rejser foretog den samme Kommission nogle Undersøgelser paa Bornholm i Anledning af en fra Skolelærer Jørgensen i Tøfser pr. Telegraf givne Meddelelse om Opdagelsen af saakaldte „Sjellerstninger“, ledsaget af Bøn om Assistance til deres Undersøgelse. Paa 8 Steder saavel i den vestre som i den østre Del af Den forefandtes staaformede Jorddybninger baade paa fritliggende Stene, hvoriblandt en fra en Gravhøj, og paa Klippeflader. Flere nu sprængte Stene med lignende ved Menneskehaand anbragte staa-